

град всяка година има от 200 до 300 копривщеници, които се занимават с различни занаяти²⁰.

Във възрожденския ни печат се отчита, че освен поради различни икономически подбуди, жители от селищата в Пловдивския санджак извършват миграции и във връзка със своите образователни и религиозни потребности: за обучение в училищата в по-големите градове в региона, в османската столица или в чужбина²¹, за поклонение в Светите земи²² и пр.

Тогавашната българска преса изнася интересни данни и във връзка с външномиграционните движения от и към територията на Пловдивския санджак през XIX век (до 1878 г.). От редица публикации се вижда, че с търговия и стопанска дейност извън границите на Османската империя през изследвания период се занимават много жители на Пловдивска Тракия и особено на посочените по-горе средногорски и подбалкански градчета²³.

От публикациите в цариградските издания става ясно, че емиграцията на българско население от Северозападна България към Крим и Южна Русия в началото на 60-те години на XIX век не остава без отзвук и в региона на Пловдивския санджак. Като руски агитатор за преселението на старозагорските българи в Русия е нарочен местният общественик и просветен деец Захарий Княжески, който търси своето оневиняване на страниците на цариградската българска преса²⁴.

Много повече сведения се съдържат за имиграцията към територията на Пловдивския санджак след Кримската война на татари и черкези от руските владения в Крим и Кавказ. Най-добре отразено в българската преса е заселването през 1862 г. на татари в пазарджишкото село Стрелча, в чието посрещане и настаняване е ангажирано населението на цялата Татарпазарджишка каза²⁵. Поредицата дописки до цариградския в. „България“ от 1862-1863 г. свидетелстват, че татари са настанени (временно или за постоянно) и в други селища в западната част на Пловдивския санджак. В тези дописки се посочват значителните суми, които жителите на Пловдивската каза „доброволно“ предоставят за направата на къщи за преселниците - татари²⁶.

Втората голяма група преселници към територията на Пловдивския санджак (и към българските земи като цяло) представляват черкезите, идващи от руските владения в Кавказ. От една публикация във в. „Македония“ се вижда, че през 1867 г. част от тях се опитват да се установят в района на Татар Пазарджик. Грабежите им в околностите на града принуждават пловдивския каймакамин лично да се намеси с едно отделение редовна войска, за да ги принуди да отидат в отредените им за заселване места в района на Призрен²⁷. Трябва да се отбележи фак-